

Ruila Põhikool

FIMOTEHNIKAS RUILA MÕISAKOOLI MEENEID MÕISAPÄEVADEKS

Praktiline loovtöö

Õpilane: Loore- Ly Mahla

Juhendaja : Ülle Palumets

Ruila 2014

RETSENSIOON

Ruila Põhikooli 8. klassi õpilase Loore – Ly Mahla uurimistööle **FIMOTEHNIKAS RUILA MÕISAKOOLI MEENEID MÕISAPÄEVADEKS.**

Loore – Ly Mahla praktiline loovtöö koosneb kolmest põhiosast: fimotehnika, inspiratsiooni-
allikad, fimosavist meenete valmistamine. Tööl on sissejuhatus ja kokkuvõte, sisukord ning
kasutatud allikate loetelu. Töö on illustreeritud autori fotodega.

Teema valik lähtub Ruila Põhikooli õppekavast. Töö on seotud kooli sümboolika ja mõisakooli
temaatikaga. Töö eesmärgid on selgelt välja toodud ja annavad ülevaate kavandatavast
tegevusest. Loovtööl on olemas praktiline väärtus – selle tulemusena valmisid meened
mõisapäevadeks.

Praktilise loovtöö teema ja sisu on kooskõlas ja moodustavad terviku. Vormistus vastab
nõuetele – see on liigendatud ja peatükid ning alapeatükid on omavahel loogilises seoses,
kasutatud on viitamist. Loovtöö autor on erivajadustega õpilane, mistõttu loovtöö valmis
õpetajaga koos tehes. Samal põhjusel puudub iseseisva uurimuse osa ja kasutatud on
ainult üht raamatut ning internetiallikat. Autori analüüsioskus on väike, sellepärast on
taustainfo võetud ilma analüüsita otse allikatest. Tegevuste kirjeldused on lühikesed, aga
õpilase enda mõtted. Esineb stiili- ja õigekirjavigu. Kokkuvõtte teoreetiline osa on lisatud
juhendaja poolt, õpilane kirjutas praktilise osa.

Positiivselt soovin esile tõsta töö temaatikat, praktiline osa teostust ja tulemust. Juhendaja
osa õpilase juhendamisel on suur ja antud juhul väga vajalik. Loovtöö puuduseks on
teoreetilise osa vähesus ja analüüsi puudumine, mis on tingitud õpilase hariduslikest
erivajadustest. Töö väärib igati rahuldavat hinnet.

Ettepanekud koolile: koolis on vaja läbi mõelda ja kehtestada reeglid uurimus/loovtööle
hariduslike erivajadusega õpilastele.

Küsimused autorile:

1. Kuidas sulle meeldis sellist tööd teha?
2. Kas sa ise oled rahul valminud meenetega?

27. 03. 2014

Retsensendi nimi: Pille Vanker

Retsensendi allkiri:

Sisukord

SISSEJUHATUS.....	2
1. FIMOTEHNIKA.....	3
1.1 Materjalid.....	4
1.2 Töövahendid.....	6
2. INSPIRATSIOONIALLIKAD.....	8
2.1 Kooli sümboolika.....	8
2.2 Ruila mõisa lugu.....	10
3.FIMOSAVIST MEENETE VALMISTAMINE.....	12
KOKKUVÕTE.....	17
KASUTATUD KIRJANDUS.....	18

SISSEJUHATUS

Fimotehnikas Ruila mõisakooli meeneid mõisapäevadeks on praktiline loovtöö, mille praktilise osa käigus valmib valik fimosavist meeneid.

Meenete inspiratsiooniallikana kasutan olemasolevat Ruila kooli sümboolikat ning pilte Ruila mõisa tänapäevast ja ajaloo.

Valisin selle teema, sest Ruila kool osaleb külastusmängus „Unustatud mõisad“.

Mängu käigus külastab Ruila mõisa küllaltki palju inimesi, kes soovivad osta endale mälestuseks pisikest meenet. Fimotehnikas meened on nägusad ja õpilastele valmistamiseks jõukohased.

Töö eesmärgiks on tutvuda fimotehnikaga ning kavandada ja valmistada fimotehnikas Ruila mõisaga sobivaid meeneid näiteks võtmehoidjad, ehted, kaelaehte ripatsid jne. Töö seisneb praktilistes katsetustes fimosaviga, mille käigus valmib valik Ruila kooli loost lähtuvaid fimosavist meeneid.

Fimosavi tehnikate ja töövahendite kohta olen infot saanud Resa Tiitsmaa raamatust „Voolitud fantaasiad“.

Kooli sümboolika materjalid sain Ruila kooli direktorilt Tiia Rosenbergilt.

Ruila mõisa lugu on pärit kooli infostendidelt ja internetist.

Töö koosneb kolmest peatükist. Neist esimene tutvustab fimotehnikat üldiselt, teine tutvustab Ruila kooli sümboolikat ja Ruila mõisa lugu. Kolmas peatükk kirjeldab meenete valmistamise tehnikaid.

1. FIMOTEHNIKA

Keraamika ajaloost

Voolimiskirg on inimesele omane juba tuhandeid aastaid . Algas kõik savist. Siis õppis inimene tuld tarvitama ja savi tules põletama. Tuli tegi savieseme vastupidavaks.

Inimeses peituv ilumeel kaunistas anumaid ja kultuskujukesi.

Sõna *keraamika* ise pärineb Vana-Kreekast: *Kera-maavaha ja keramos -savi*

Keraamika ajalugu ulatub kümnete tuhandete aastate tagusesse aega. Mõnikord ilmub päevavalgele muistseid aardeid.

Eestis hakati savinõusid valmistama nooremal kiviajal (ehk neoliitikumis) ,seega umbes seitse kuni neli tuhat aastat tagasi.

Inimesed elasid siis enamasti veekogude ääres-mere, jõgede ja järvede kallastel ning elatusid peamiselt küttimisest, kalapüügist ja korilusest.

Savist nõue tegemine oli tähtis muudatus kiviaja inimese elus, sest siis sai paremini toitu valmistada-keeta ja hoida. Nõud olid juba siis ilusasti kaunistatud lohukeste ja kammi vajutuste moodi tehtud sirgete ja laineliste joontega, hiljem ka nõõrivajutuste või jälje moodi mustritega. (Tiitsmaa 2008:4)

Paljudele fimotehnikatele on olnud aluseks Veneetsia dekoratiivklaasist helmed.

Millefiori on vana Itaalia helmesort, mille tunnuseks on lillkaunistus. *Mille fiori* on itaalia keeles „tuhat lille“. Enne selle kauni nimetuse kasutusele võtmist nimetati sellelaadses tehnikas loodud klaashelmeid mosaiikpärliteks. (Tiitsmaa 2008:5)

1.1 Materjalid

Voolimismassid.

Traditsioonilise keraamika põhimaterjaliks on jäänud savi. Valminud ese põletatakse kõrgel temperatuuril (900-1500 kraadi)

Paljudel voolimishuvilistel ei ole aga võimalik spetsiaalset põletusahju kasutada. Savi asemel võib kasutada müügil olevaid voolimismasse, millest saab koolis ja kodus hõlpsalt voolida. Neid on kahte liiki: praeahjus (110-130 kraadil) kõvastuvad ja käes kivistuvad voolimismassid. (Tiitsmaa 2008:5)

Fimo, Cernit , Pardot ning Skulpey voolimismassid on mõnusad materjalid. Nendega töötamine pakub kindlasti loomisrõõmu. Kõik selliseid materjale võib nimetada ka polümeersaviks.

Voolimismassid sobivad väga erinevas vanuses voolijale. Päris väikeste laste puhul on vajalik täiskasvanu juuresolek. Tuntuim polümeersavidest on **Fimo**, selle järgi on nimetatud ka polümeersavist voolimistehnikat fimotehnikaks.

FIMO sünnilugu

1930-ndate aastatel otsis üks Saksa nukukunstnik nukupeade valmistamiseks uut materjali. Keemiatehas pakkus talle oma uudset materjali, kahjuks ei Vastanud see kunstniku nõuetele. Aga tema kunstnikust tütrele Sophie Rehbinder-Krusele tundus materjal huvitav. Lisades sellele erinevaid värvipulbreid, vormides ja rullides sai ta väga omanäolisi tulemusi. 1954. aastal astus Sophie Rehbinder-Kruse Oma 'leiutistega', avalikkuse ette. Kümme aastat hiljem hakati seda tootma, nimeks sai voolimismass FIMO. (Tiitsmaa 2008: 5)

Cernit on Eestis saadaval ka juba mitu aastakümnet tagasi, aga just viimastel aastatel on polümeersavist meisterdamine käsitöötajate hulgas eriti moodi läinud. Kindlasti on selle kaasa aidanud ka erinevate tehnikate ja nippide ülemaailmne levik interneti kaudu.

Viimasel ajal on turule lisandunud sarnaste omadustega **Pardot** ja **Sculpey** polümeersavimassid. (Foto 1)

Foto 1. Polümeersavid. Autori foto

1.2 Töövahendid

- Pastamasin-pastamasinaga on hea polümeersavilehti rullida. (Foto 2)
- Rull-seda läheb vaja voolimismassi rullimiseks. Hästi sobivad näiteks ka jämedamad siledad vildikad või markerid. (Foto 4)
- Piparkoogivormid- nendega võib laialirullitud polümeersavist erinevad kujundeid lõigata.
- Pärlivorm-spetsiaalne tööriist, millega saab voolida ühesuguse kuju ja suurusega pärlikesi.
- Nuga-polümeersavi lõikamiseks on hea kasutada murtavate teradega paberinuga, sest selle tera on õhuke ja ei mulju savi kokku või spetsiaalset lõikenuga. (Foto 3)
- Voolimisalust-poes müüakse voolimiseks mõeldud aluseid. Kui spetsiaalselt voolimisalust pole, sobib ka küpsetuspaber.
- Tikud, nõelad-neid läheb vaja näiteks pärli sisse augu tegemiseks, aga ka mõne mustri torkamiseks või kraapimiseks.
- Voolimispulgad- vajalikud kuju andmiseks ja aukude ning lohkude vajutamiseks. (Foto 4)
- Šabloonid- nende järgi on hea lõigata ümmargust või ovaalset kuju. (Foto 3)

Foto 2. Pastamasin. Autori foto

Foto 3. Lõikevahendid ja šabloonid
Autori foto

Foto 4. Voolimispulgad ja rull. Autori foto

2. INSPIRATSIOONIALLIKAD

2.1 Ruila kooli sümbolika

Ruila kooli sümbolika hetkel:

- Logo

Tänase Ruila kooli vapimärgil on kesksel kohal võti, võtmekeel ülespoole suunatuna, sümboliseerides koolile sobilikku avatust ning novaatorlikkust. Võtmeta pole võimalik ühtki ust avada, ka kooli ust mitte. Olgu võtmefiguur kooli uksest siseneva lapse jaoks millegi uue ning tähtsa algust tähistav kujund.

Hobuseraud seevastu sümboliseerib edasiliikumist nii majanduses kui vaimuvallas olles juba vanast ajast turvalisuse ning õnne talisman. (Joonis 1, 2) Kuna Ruila mõisas on varasematel aegadel kariloomadega tegeldud, sobib hoburaud järjepidevuse mõttes hästi. Eriti sobilik on hoburaua kujutis märkimaks koostööd Ruila talliga. Teatavasti on meie kool ainulaadne Eestis, kus toimib hästi ja lihtsalt koostöö haridusasutuse ning talli vahel.

Värvide osas on kunstnik kasutanud rohelist ning musta, mis sobib kontekstis ümbritseva looduskeskkonnaga. Kooli vahetus läheduses asuvad rabad ning metsad annavad võimaluse õpikeskkonda kooliruumest välja viia ning õppetööd seeläbi rikastada. (Ruila kooli materjalid)

Ruila Kool

Joonis 1. Kooli logo vapiga

Ruila Kool

Joonis 2. Ruila kooli logo must-valge

Ruila kooli logost lähtuvad :

- Märk
- Lipsunõel
- Koolivorm (Foto 5)

Koolivormi kandmise reeglid Ruila põhikoolis:

Õpilased võivad teha valiku Ruila Põhikooli koolivormiks kinnitatud riiete seast:

- tüdrukute ja poiste roheline kootud vest
- oranž või roheline polosärk
- tüdrukute ja poiste roheline kampsun
- oranž või roheline triiksärk.

Õpilased kannavad omal valikul tumedaid pükse /seelikut. Pidulikel üritustel on kohustuslik omal valikul valge pluus, poistel koolilips.

Foto 5. Koolivorm Ruila koolis. 4. klass Autor: Ülle Palumets

2.2 Ruila mõisa lugu

Mõisa ajalugu

Foto 6. Ruila mõis. Autori foto

Kunagine kihelkond: Hageri kihelkond

Praegu: Kernu vald, Harju maakond

Mõisa tüüp: rüütlimõis

Esimest korda on Ruila mõisa (foto 6) mainitud 1417. aastal, mil mõis kuulus Saksa Ordule ning aeg-ajalt resideerus siin Tallinna linnusekomtuur. Mõis on rajatud muinasaegsesse kultusepaika, millest annab aimu ka koolimaja külje all paiknev peaaegu maasse vajunud kultusekivi.

Keskaegne mõisahooned purustati 16. sajandil Liivi sõja ajal vene vägede poolt. Omaaegsele kindluselamule viitab tänini säilinud osa keskaegsest hoonest – pooleteise meetri paksune laskeavadega sein, mille varemetest on ümberehituste käigus kohaldatud jääkeldri vahesein. 1624. aastal kinkis Gustav II Adolf mõisa Johann Ulrichile ning mõis jäi Ulrichite suguvõsa kätte mitmeks põlvkonnaks. 17. sajandil eraldati tolleaegsest suurest Ruila mõisast mitmed teised mõisad, nende hulgas Haiba mõis ja Laitse mõis. Kui Johann von Ulrichi neljas tütar Katharina Friederike abiellus Magnus Adolph Theodor von Bremeniga, läks mõis 1815. aastast Bremenite suguvõsa valdusesse ning kuni 1939. aastani kuuluski mõis Bremenitele.

Praegust mõisahoonet võib lugeda klassitsistlike lisanditega historitsistlikus stiilis ehitiseks. 17. sajandil püstitatud esimene korrus on ehitatud paekivist ja 19. sajandil lisatud teine korrus on puidust. Mõlemal korrusel on säilinud 19. sajandi ahjusid, barokse vormistusega tahveluksi ning laud- ja parkettpõrandaid. Hoones on 11 mõisaaegset ahju, mis on senini töökorras.

Ruila mõisakompleksi kuuluvad peahoone, ait, tõllakuur, tallid, sepikoda ja park. Ruila tallides on võimalik nautida nii ratsutamist kui ka vankrisõitu ning huvilistele korraldatakse ekskursioone. Ruila koduloomuuseumis on võimalik tutvuda unikaalsete materjalidega kooli ja ümbruskonna ajaloo kohta.

Projekti „Unustatud mõisad“ raames korraldatakse Ruila mõisas külastuspäevi ja suviti toimuvad Ruila Tallis ratsavõistlused. (Eesti Mõisakoolide Ühendus)

3. FIMOSAVIST MEENETE VALMISTAMINE

Pärlite valmistamine

Kõigepealt kui pärleid tegema hakkasin, valisin värvid mis on seotud kooli sümboolikaga ja on ilusad pärlitena. Seejärel tuli savi käte vahel pehmeks mudida. Siis teha värviline fimo pastamasina vahel lapikuks ja see savi mis on erinevate värvi savidega segunenud jääb pärli sisuks. Siis tuli värviline fimo selle ümber rullida nii et see katab terve pärli ja siis ühtlaseks rullida.

Mustrite tegemisel pidi kaks erinevat värvi fimo kihti üksteise peale panema. Kui oli piisavalt palju kihte vaheldumisi üksteise peal, siis tuli see noaga küljepealt kihtideks lõigata, siis oli see kiht kahe värvi triibuline nt must ja roheline. Värviline kiht tuli pasta masinaga lapikumaks teha ja nii sai selle pärli ümber panna ja pärl jäi värviline, niimoodi saab fimo kokku hoida ja kasutada sassi läinud värve ära. Pärlit pidi veel käte vahel rullida, et see jääks ühtlane ja pärli ümber ilusti ja nii jääb pärl selline nagu olekski täiesti värviline. (Foto 7) Enne küpsetamist tuleb pärlitesse teha augud.

Foto 7. Pärlid enne küpsetamist. Autori foto

Pildi kandmine fimole

Fimole pildi kandmiseks tuleb kõigepealt valida meeldiv foto, see sobivas suuruses välja printida. Valisin fimole kandmiseks internetis leiduvaid fotosid Ruila mõisast ja endistest mõisapreilidest. Seejärel rullisin fimolehe pastamasina abil siledaks ning lõikasin šablooni abil sobiva kuju. Pildi pealekandmiseks tuleb pilt asetada pildipool allpool vastu fimoalust, kasta näppude abil veega ettevaatlikult märjaks ning oodata mõned minutid kuni paber niiskub. Seejärel tuleb paber näpu abil maha rullida, fimole jääb ainult trükivärvi kiht. (Foto 8,9)

Foto: 8. Pildi kandmine fimole. Autori foto Foto: 9. Kaelakee ripats. Autori foto

Lõpuks tuleb voolimispulga abil kaunistada ääred ning teha sisse augud.

Seejärel tuleb nii pärlid kui pealekantud pildiga fimoehted küpsetada ahjus 130 kraadi juures 30 minutit ja lasta jahtuda.

Viimaseks tuleb pärleid omavahel sobitades teha ehted(Foto 13,14,15) ning ripatsitele kinnitada riputusnöör. (Foto 10,11) Fimopildi võib panna ka poest ostetud valmis medaljoni sisse ning koos sellega küpsetada.(Foto 12)

Foto: 10. Kaelakee ripatsiga. Autori foto

Foto: 11. Valmis kaelakee. Autori foto

Foto: 12. Kaelaehemedaljonis. Autori foto.

Foto: 13. Võtmehoidja fimopärlitest. Autori foto

Foto: 14. Telefoni ripats fimost. Autori foto

Foto: 15. Kāevõru fimopārlitest. Autori foto

KOKKUVÕTE

Loovtöö eesmärgiks oli tutvuda fimotehnikaga ning kavandada ja valmistada fimotehnikas Ruila mõisaga sobivaid meeneid näiteks võtmehoidjad, ehted, kaelaehte ripatsid jne.

Töö seisnes praktilistes katsetustes fimosaviga, mille käigus valmis valik Ruila kooli loost lähtuvaid fimosavist ehteid.

Meenete inspiratsiooniallikana kasutasin olemasolevat Ruila kooli sümboolikat ning pilte Ruila mõisa tänapäevast ja ajaloo. Võtsin Ruila kooli sümboolika värve: oranž, must, heleroheline, tumeroheline ja valge. Nendest tegin pärlid millest sai pärast käevõru ja võtmehoidja. Piltide pealekandmisel kasutasin vanu mõisapreilide fotosid. Nendest tegin kaelaehte ripatsid.

Valisin selle teema sest Ruila kool osaleb külastusmängus „Unustatud mõisad“. Fimosavist ehteid võib mõisapäevadel meenetena müüa ning võib korraldada ka fimosavist ehete valmistamise õpitubasid. Fimotehnikas meened on nägusad ja õpilastele valmistamiseks jõukohased.

Õppisin selle töö käigus kuidas fimoga voolida ja kuidas erinevaid mustreid erinevatest värvidest teha ning kuidas vahendeid kasutada.

Näiteks kuidas pastamasinat reguleerida et savist erineva paksusega fimo latakaid saada.

KASUTATUD KIRJANDUS

Tiitsmaa, Resa. Voolitud fantaasiad. 2008. Türi. OÜ Saarakiri

Eesti mõisakoolide ühendus. Ruila mõis <http://www.moisaturism.ee/62.html>